Vasárnap. 62. Szám. Junius 26-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szerédán, Péntekenés Vasárnap. Előfizetési mindenkor cs. k. postahivatalok a lapok kiadó hivatalában minemedik levelekben. Ára évnegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr ugy pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető kikiáltmények a szerkesztőséghez utasitandók.

SZERKESZTŐ SZÁLLÁS:
Az Ó-várban, Visi-utcza, 231. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL:
A Kőnéptanban, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 ujkrért közöltetnek; folytonos hirdetésekért illő pár elengedtetik. Mindennik hirdetésre kivánt ujabb helyért egy sor fizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetők, hirdetések, reclamatiok stat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

(D.) **Szemle.** A nemzetközi jog elvei szerint, a háboru jogot ad hatalomba venni az ellenség birtokát, a mennyiben ezt a hadivisselés czélja igényli, jogot ad az elfoglalt tartományban felségi intézkedésekre, jogot ad az eröditmények lerontására, a közpénztárak, államjövedelmek sat. elfoglalására; de arról a nemzetközi jog nem szól, hogy a kik által, ha kényszeritve is, a hódító hatalom ezen jogait érvényesiti, azok azután a hadiszerencse megfordulásával visszatarlásoknak kitéve ne legycnek. E miatt válik a háboru eredménye gyakran a legmélyebb tragicumuá a hadjárta nép értelmiségére nézve; de erről beszélni nem tartozik mostani feladatunkhoz.

Ezen nemzetközi jogállapot alapján akarná Szárdinia királya uralkodása alá venni Lombardiát, mely már most egyidőre általa nagyrészben el van foglalva, és ottan ő a harcz eröszakánál fogva már uralkodik, de csak addig, mig azon tért fegyver erejével tarthatja Ausztria ellen, legyen az időköz egy vagy száz esztendő; ha csak pacificatio által a foglalási jog nem érvényesittetik. Egészen máskint történt Toscana, Párma és Modenával. Ezen hatalmasságok Szárdiniát nem támadták meg, ott a belső forradalom tényre azon fohatalom, melyet ott mostan Szárdinia gyakorol, és ez nem nemzetközi jogon, hanem tiszán forradalmon alapul. E szerint midőn az európai diplomatia ellentmondás és meggátlás nélkül elnézte eckörig ezen herczegségek elfoglalását, bevallotta, elismerte, hogy az olasz állapotokban nagyszerü reformok szükségeltetnek, mert csak ezen elismerés igazolhatja oly tény elnézését, mely a nemzetközi jogon kivül esik, a mennyiben az már megalapitott s elismert államokra vonatkozik. Ezen elnézés azonban a mint a kékkönyvből látjuk, csak ideiglenes; s Poroszország is nyilván azért fegyverkezik, hogy az olasz kérdés egyoldalulag el ne döntessék.

Igy az ausztriai birtokban tett eddigi foglalás a hadjongnál, a herczegségekbeni események a reform szükségességénél fogva lehettek ekkorig elnézve, hanem most a jog kérdés még tovább megy: Róma provinciái egymásra lázadnak fel s csatlakozva az olasz nemzeti ügyhöz, kiáltják ki Viktor Emanuel dictatorságát. Itt kezd a legsajátságosb kérdés kifejlení.

Napoleon sergei tiz év óta bennvagynak Rómában, azért hogy a pápai széket a forradalom ellen oltalmazzák; a pápai hatalom kinyilatoztatá semlegességét, s im most a legutób minden nevezetesebb pontjai Bologna, Ancona, Forli, Faenza, Imola s legközelebbül Ravenna is csatlakoztak az olasz háborúhoz és kikiálták Viktor Emánuel dictátorságát. Perugia is felkelő félben van, s az ottani delegatus kényteleu volt örséget kivonni; sőt maga Róma diadalinnepet tilt a magentai csata hirére, s a szövetséges harczosok két suveránjenek egy-egy díszkardot küld emlékül, melyre nehány percz alatt 100,000 frankot irtak alá a rómaiak.

Mindezekből derülni kezd ki az, hogy az olasz kérdés nem dőlhet el csak Ausztriában, de általános megfejtés alatt áll. Az „O. D. P." egy svájczi levele irja: „A szent atya világi uralma a mint látszik vége felé jár. Egyon tábornok mint kormányző kezd felépini Rómában jóvhagyja a pápai csapatok megszüküsét, s asztalához hivja meg a nobiliket, kik innen a szárdok hadsergébe sietnek. Az két idegen ezred eltörültetett s a franczia hadseregbe lön felosztva, a svájczi és franczia katonaság közti surlódás napi renden van — egy válság áll közel." Románban csak a szövetségesek gyözelmeit lehet kihirdetni, melyeket a nép roppant kivánczisággal vár, a kiállitásokban, minden üzletben, még a borbélymühelyekben is a szárd király, Cavour s Garibaldi arczképei láthatók sat.

E szerint látni való, hogy Viktor Emanuel király propagandája gyözelmet arat egész olasz földön, mindenütt mint dictátor, mint hódító álllhat; azonban propagandája és nem fegyvere hódít, kérdésen kivül nem birja se ő, se Franczioarszág azon nemzetközi jog igényeit ezen tartományokra nézve, mely jogot e czikk homlokán emlitettünk.

Következőleg Szárdinia ha tesz is némi lépéseket, ott nem mint hódító, hanem mint a forradalomból anarchiába átmeneté állapotok ellenőrzője cselekedhetik; s más magatartást nem is vehet. Ennek végkövetkezménye az, hogy se a szárd király, se Napoleon, se együttesen Olaszország sorsáról véglegesen intézkedni nincsenek feljogositva, hanem ezen kérdés sorsát utoljára is a nagyhatalmak egyetértése döntendi el. Emyire együttesen szintén jogunk van, mert a háboru éppen abból eredett, hogy a nagyhatalmaknak Olaszország reformálására intézett congressus-inditványához egyik érdekelt olasz hatalomnak sse csatlakozott; következőleg egyidőre a nagyhatalmok, a harczok és forradalomnak engedték át a további teendőt; de erös fegyverkezésök által egyszersmind kimutatják azt, hogy az olasz kérdés fejlésének határt fogunk szabni ott, hol az oly európai érdekekbe vág, melyek a többi nagyhatalom s népek állását s a jövőjükre nézve szükséges hatalmi egyensulyt biztositják.

Az olasz kérdésnek csak is ezen elmélete fejtheti meg azon elnézést, melylyel Európa diplomatiája viseltetik a mind nagyobb térre terjedő olasz események iránt. Ezen elnézés s Napoleonnak a fennebbi elmélet szerinti magatartása bizonyosan kikerülteti az európai háborut, mig ha az olasz mozgalmat Napoleon saját hódításra akarná felhasználni, akkor alkalmasint az egyhatalyja sorsát ki nem kerülhetné. Egyébaránt Napoleon elég fényes eszmeket állitotta fel programmjában a hódításnak, miután ő nem az anyagi, hanem az erkölcsi hódítást nyilatkoztatta ki czéljaiuak. A szárd király hasonló magatartást tanusitott, a midőn az öt dictátorságnal megkináló bologna i küldöttséget visszautasitotta. Az „Ami de la religion"-ban a franczia kormány megrovandóknak mondja azon insinuatiókat, melyek a világgal elhitetni akarják, mintha Franczioarszág megakarná ingatni a szent atya azon politikai tekintélyét, melyet tiz év előtt fölemelt, s mely most is fegyvereinek védelme alatt van. Gyogon táborok nyilatkozata is Róma népéhez a csatahár meginnepléseker nagyobb mérékletet tanusit, mint hogy az „O. D. Post" fennebb emlitett svájczi levelének aggodalmai alaposaknak mutatkoznának. Az meglehet, hogy a diplomatia Ausztria történhető vesztése esetében a fegyverrel meghódított olasz részekből engedend kárpótlást Szárdiniának, a mint emlitettük már, a poroszokról is mondják, hogy a Mincivonalig megalkumnának, de a közvetlen olasz egységről még szó nem lehet, s nem fokint a pápai hatalom tekintélye miatt. Pedig az olasz nép erről álmadik.

De a hatalmak mégis szükségesnek látják az erös fegyverkezést, mert ök Napoleonnak hinni nem tartoznak, ki már is szállást készitett a pápának Fontenebluban; s ha hinnének is, de meglehet, hogy később Napoleon sem lehet ura az eseményeknek; ezenkivül Oroszország magatartása is még oly fenyegető, miszerint a nagyhatalmak egy orosz-francia dictátorság lehetősége ellen szükségesnek látnak minden elöovakodást. Nagy kivánczisággal néz a világ most London felé, várva, hogy Palmerston miniszterluma minő magatartást veend a harczkérdésben? Mi azt hisszük, ezen magatartást a „Times" alkalmasint előre kiküttöltve azon czikkében, melyet közelebbi szemlénk hozott.

Ujdonságok.

— Turcsányi Imre és Jakab István játékszini emlékkönyvet adtak ki, mely 40 lapra terjed, s az itteni dalszinmű társaság személyzetének s előadott darabjainak ismertetése mellett, beszélyekket és verseket is ad: egyszersmind szerkesztői megigérik, hogy jövőre oly emlékkönyvet szándeoznak kiadni, mely irodalmi becscsel birandjon.

— Junius 22-én az idő felderülvén, a szamos medrébe visszaszállott, a nélkül, hogy áradata lényegesebb kárt okozott volna.

— Brassó városi községe hadi czélokra 5000 forintot szentelt erdélyi földtehermentesitési kötelezvényekben, Grüner Ignácz helyt. tanácsos és mf. 100 frtot, a losorozás alkalmával a földvári (marienburger) kerület birtokosai e czélra 645 forint, Szent-György község 130 ft, Alzen 200 ft, Ujegyház, Marpod, Holczmány, Bagendorf száz-száz forintot nemzeti kölcsön kötelezvényekben. (S. B.)

— A rendkivüli államköltségek fedezésének könnyitése tekintetéből m.-szengyeli birtokos Betog Sándor egy kaszu igavonó lovat, s grof Toldalagi Teréz egy nehéz igalovat bocsátott a kincstárnak ingyen at. Főtörvényszéki tanácsos Istvánffy Pál 100 o. é. frtot s törvényszéki segéd Rück György 20 o. é. frt adott, kki a fizetésebül. (S. B.)

— Külföldi német polgári orvosoknak a háboru tartamáig a cs. k. hadseregbe leendő felvétele legelőbbbeg megengedtetik.

— Pesten a m. gazdasági-egylet junius 6-dikán tartotta közgyülését, hol nemcsak a kapitány, de a több magyar gazdasági körébe eső egyletek, s kositó az erdélyi is képviselve volt. Egyéb tárgyak közt a földhitel intézet, mezei rendőrség, czukorgyártás és dohány ügyeben tüzetesen felterjesztések. Erdészeti pályamunkákra 100 arany jutalom tüzetteik ki, s Magyarország több vidékének geologiai felvételére intézkedések tétettek. Korizmics László érdemei elismeréseül a köztelken ingyen szállással látja el az egylet, s az igazgató választmány egy gazdasági „Emlékönyv" szerkesztését ajánlván, a szerkesztő részére az egylet 600 pfrtot azonnal megszavazott. A gyümölcs és szőlő-iskolák jobb karba hozatala végett concursust hirdet.

— Az „O. D. P."-nak irják Sz. Péterváról, hogy a czár néhai atyjának Miklós czárnak fényes emlékét emeltéj, mely jul. 7-kén mint a czár születése napján fog leleplezteini. A szobrász az emlékszoborra nézve egy a magyar nemzet előtt borongó emlék eseményt valasztott, Miklós czárt diesőitő képlelul; azt t. i. mikor Gorczi Arthur forradalmi tábornok a fegyvert letezni. A levelező megjegyzi, hogy ezt az ausztriai rezsim fogják igen jól venni.

— Megjelent Pfeifer Ferdinánd kiadó utján „Egy szegény ifju története;" regény Feuillet Octavtól, nem tudni kiai magyarra fordítva. A jeles francia regényiró, kit maga a franczia császári pár csak a napokban is oly nagyon kitüntetett, koszoruja legszebb leveleit ezen regénynek köszöni, s igy annak átültetése irodalmunkba igen helyes gondolat volt. Ugyan Pfeifer által kiadva jelent meg „Boruth költeményei;" az irót szép-oralmi lapjainkban megjelent költeményeiről az olvasó világ ismeri. A mennyiben ezen közreadott gyüjtemenyét átböngészték, szép külöi erei tátunk nálza, s nyelvezetje is könnyü, kellemes, habár verselésben ugy látszik azon téves tan után indult, hogy a rim és rythmus elég kellőke a vers kulalakjának. Mi nyelvünk zengzetességét s kifejlésénél fogva, a mértékelest elengedhetlen kellékeui tekintjuk egy jó versnek, midőn meg nagy népdalaiinknak is meg van saját mértéke, habár ez utóbbira nézve kevésbbé vagyunk követelők. A verszavakok összeállitására nézve a modern kötlészet nagy szabadságal bir, azonban soha se szabad annak a kölöi harmoniát nélküoni, e részben Boruthnál nem is látunk sok hibát, hanem „Gondolós reám" czimü kötlemenyben, a versszakok végére odavetett két szótagbol álló 9-dik sor, ely kellemetlenül hat a halló érzékre, mint midőn előttunk valaki körmeivel a falat vakarja. A különben csinos vers el van rontva ezen czolonkok által. Egyébaránt e gyüjteménye nem egy illet nélkül kebel mü-vei; gyonged lyrai gondolatok s tiszta nyelv, s a gyüjteménybon leginkább sikerult népdalai kellemes olvasmányná teszik a az irodalom barátainak könyvtárban illetékes helyre jogositják. Ára 1 ft 50 kr.

— A tudományos afrikai utazó dr. Barth Heinrich, kiről Csengery annyiszor emlékezett a „Pesti Napló"-ban, most Berlinben van, és 50 taller évi összegű adományozott azon magyarok ösvegyei és árvái részére, kik a mostani hadviselés áldozatai.

— Jelentés a lóversenyi érdekében. Felsőbb helyről jött rendelet következtében, kötelezve lón a kolozsvári versenybizottmány, közhirré tenni: miszerint a kolozsvári verseny rendje annyiban változott, hogy a hagyaty Lieebtenstein-díj a versenyi harmadik napjára t. i. jul. 28-kára, az asszonyságok-dija pedig az első napra t. i. julius 26-ikára tétetik ki. — Egyébiránt a már kihirdetett programm feltételeiben ugy mint rendjében érvényes marad; kérelmek a tőbb lapok is a lőnebbi jelentés közlésére. — Kolozsvár, jun. 24. 1859.

A kolozsvári versenyválasztmány megbizásából
Ifb. gr. Bethlen János.

Nemzeti szinház. — Vasárnap, 18-dikán Vahot „Huszár csiny"-je adatott.

Kedden, 20-kán „Lika, vagy a huszár tőborzó." A Nugent ezred zenekara eltávozván, a zenekart mulbarátok s a szinház tagjai álloták ki, kik közt az ügyes drámszinész Gyulait is látták egy klarinétel, melyet ügyesen kezelt. Fridrichné a czimszerepben működött szép és érzeményes előadásával. Ferenczi I. Zita szerepét szépen adta. Az előadás a legjobbak közül való, kivéll a 2-dik felvonáson tül.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Szeredán, „Egy nő, ki az'ablakon kiugrik," eleven előadással — de kis közönség előtt.

Kolozsvári piaczáj. junius 23-kán 1859. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 4 ft — kr. — Elegy búza 3 ft 36 kr. — Rozs 2 frt 52 kr. — Árpa 1 ft — kr. — Zab 1 frt 68 kr. — Törökbúza 1 frt 70 kr. — Pityóka 1 frt 5 kr. Marhahús fontja 14 kr uj pénzben.

Dézsi piaczi árjegyzék a junius 7-ki heti vásárról: Egy ossz. méró tiszta-buza 4 ft 20 kr; elegy-buza 3 ft 34 kr; rozs 2 ft 40 kr; zab 1 ft 20 kr; törökbúza 1 ft 80 kr, pityóka 98 kr; egy mázsa montlisz 8 ft; szemelicsz 8 ft; kenyérlisz 5 frt; barna lisz 4 ft; egy kupa borsó 8 kr; lencse 8 kr; fuszulyka 6 kr; köles 24 kr; szemlekása 24 kr; árpakása 21 kr; egy mázsa kötetlen szénа 2 ft 38 kr; szalma 1 ft 50 kr; egy öl tüzfa 5 ft; egy font faggyu-gyertya 40 kr; szappan 35 kr; marhahus 14 kr; só 4½ kr; egy kupa lámpaolj 90 kr; 6-bor 56 kr; ser 16 kr; pálinka 42 kr o. é. A marha nemének ára folytonosan emelkedőben, minek következtében a marhahus ára 2 oszlr. krra emeltedett; egy pár ökörért 250—80 frtot adtak ezen heti vásáron, a tehenért 50—60—70 frtot; a gabonanemek árát oszszehasonlítva a multhetivásári árukkal, nem nagy különbséget vehetni észre. Időjárásunk egy pár hét óta száraz, széles, de azelőtt volt annyi eső, mennyi szükségleteit a gabonanemeknek, a kalászos gabonák a szemeséhez közelednek, a törökbuza az első kapálsson túl van. Az epernek már egy hét óta bővében vagyunk, mi ily korán a ritkaságok közé tartozik.

Politikai hirek.

A kékkönyv az olasz kérdés felett, egy 400 lapra menő kötet az angol parliament elé lön terjesztve, s magában foglalja azon okleveleket, melyek januártól május hóig ez évben felmerültek. Megnyitja azt Cowley sürgönye Párizsból, intézve az angol külügyhivatalhoz, s érieistve ezt a hirbedett uj évi kivánatrol, melylyel Napoleon Európát meglepte volt. Ezt követi Sir Hudson sürgönye Turinból, jan. 3-ról, melyben az olasz állapotokat festve, irja, hogy a francia császár szavai ezekhez képest hadizenet gyanánt tekintetnek, s egy nagy kiterjedésu tiltocs szövetségről tesz hirt, mely az egykori Carbonarikat is felölette. Egy társulat Turinban elökelőkből alakulva, mely magát Olaszország megszabadítása végett letesült központi bizottimannak nevezte, izgató iratokat hordott szét a nép közt, hogy előkészítse az utat egy kisérlete, mely által Olaszország az idegen uralomtól megszabadittassék.

Ennek folytán lord Malmesbury kisérletet tesz arra birni a franczia, szárd és osztrák kormányokat, hogy közreműködnének Olaszország reformalásara, s január 12-kén egy jegyzéket küldött lord Loftushoz Bécsbe, melyben igy ir:

„A királynő kormánya azt hiszi: hogy Austria és Franczia ország között a jelen aggasztó hangulatnak okait nem valameiy folmerült kérdés miatti megosztásban, mint inkább a két kormány közöttl létező bizodalmatlanságban kell keresni. Ha Olaszországban háboru time ki, az csakhamar forradalmi jellemet öltene. Azt ugyan nem lehet állitani, hogy Franczinorszag győzni fog, de bizonyos az, hogy Austria pótolhatlan veszteséget szenvedne, ha mindjárt a harczból diadallal lépne is ki.

„A királynő kormánya elismeri, hogy a főherczeg kormányzó igazgatása alatt a lombard-velenczei tartomanyok egy szabadelvü s békülékeny kormány jótéleményeiben részesülnek. Azonban Austriának még többet kell tenni, mert szükége van rá, hogy Európa közvéleményét megnyerje.

„Az angol kormány magatartása egy, Austria s Franczia ország közötti háboru alkalmával tisztán s semmiegesség bélyegét hordandó magán. Az angol kozvélemény soha sem nyerd meg, hogy a királynő kormánya Austriát saját alattvalói ellen folytatott háboruban gyámolitsa. Az angol nemzet rokonszenvet érez Olaszország irányában, de azért Angliának nincsenek Austria irányában ellenséges szándékai, föltéve hogy Austria meg nem kezdi a harczot, s nem követ el oly lépést, mely Franczinorszagot okvetlenül harczra hivná fel.

„Austria azért igen helyesen tenné, ha egy javaslatot terjesztene elő, mimódon lehetne az egyházi államokban tapasztalható borzasztó visszaéléseket meggátolni.

„Ha Austria és Franczinorszag, mint katholikus államok, jónak látnák Közép-Olaszországban a teruleti viszonyokban némi változást hozni létre, akkor az angol kormány, az 1815-ki szerződéseket alairt halmazat hozájárulása mellett egy ily munkához örömest oda igérné segélyét."

Lord Loftus ezen jegyzéket Buol Schauenstein gróf ausztriai külügyminiszter előtt felolvasván, a level ur s az ausztriai külügyminiszter között következő párbeszéd keletkezett, a mint ezt Loftus lord az angol kormánynak megirta:

Az ausztriai külügyminiszter: Anglia részvétét, s baráti tanácsainak indokait méltányolni tudom. De nem hallgathatom el, hogy lordságod kifejezett véleménye tobb kárt, mint hasznot okozna; különösen, ha Anglia miniszteriei Párisban és Turinban is igy fognak nak nyilatkozni. Sajnálom, hogy on előttem e jegyzéket felolvasta, még inkább, hogy Anglia külügyminiszterre miniszterrel igen kielégitő értekezést tartott. Minde hirek ellenében azonban megjegyzi a „Kölner Ztg.", hogy azon magatartásról, melyet Franczinorszag Poroszorszag ellenében követni szándékozik, Berlin legjobban értesult köreiben egészen ellenkező jellemü hirek keringenek.

— Franczinországban Poroszorszag lépését, habár nem egyenesen fenyegetőnek, de mégis elég komolynak tekintik és a keleti had megalakulását siettetik; szintugy nagy fesaülésséggel várják a porosz követ Pourtalès gróf visszatérését, a ki kétségenkivül tüzetes felvilágositásokat fog adni Poroszban szándokairo nézve.

Ezalatt a francia kabinet, a hol csak lehet, minden (?) netalání sérelem okát elakarja háritni. Az „Ami de la religion" hivatalos jegyzéket közöl, melyszerint e lap azon állitása megczáfoltatik, mintha az egyházirodalomban történt mozgalom Napoleon császár tudatval és akaratával hozatott volna szinre. Ez alkalommal ismételve azon igéret adatik, hogy a pápai birodalom semlegessége francia részről tiszteletben fog tartatni. A „Patrie" még tovább megy, azt állitván, miszerint Victor Emanuel a bolognaiak részéről ajánlott dictaturát vissza fogja utasitani; mely hir valósult is.

A bologna i események nyugtalanitják a junius 15-iki párisi bóriét. Némelyek annak tudásával is tudoskodtak ott, hogy a pápa Fontainebleaubo fog menni. Azonban, — jegyzi meg a „Nat. Ztg." párisi levelezője, — Napoleon császár nem szeret egyszerre két nagy dolgot is a nyakára venni, s esze ágban sincs, hogy a pápát mediatizálja, a kit 10 évvel ezelőtt a Vatícánba visszahelyezett.

— London, jun. 17. A főhelyek a kabinetben betöltvék. Azonkivül Newcastle ha a gyarmatügyet, Argyll a titkos pecsétőrséget, Cobden a kereskedelmet, Gibson a szegénygyet, Cardwell a közmunkaügyet, Grey a lankasteri kanczellárságot, Wordhouse a kiügyi alálamitkárságot nyerik.

Az utolsó éji ülésben Disraeli jelenti, hogy lord Palmerston már a kabinetet megalakitá. A felsőházban lord Derby reményét fejezé ki, hogy a kormány szigoru semlegességet fog fenntartani. Az uj ministerek közöl egy sem jelent meg a miniszteri padokon. A parliament keddig elnapoltatott.

— A londoni uj kabinetre nagy nehézségek látszanak várakozni. A whigek győzelme, miként tudjuk, a radikalok és független liberalisok segélyével jött létre, kik ezen szolgálatért a maguk pártjaboli emberek számára nehány tárczát igényeltek, de az eddigi combinatiók szerint szükön kapják meg. A radikal lapok már is elégületlen hangon constatirozzák e csalódast. Szintugy a „békebarátok" pártja is meghökkent annak hallatára, hogy Russel lesz külügyminiszter; ők minden áron béket akarnak és Derby kabinetjét csak azért buktták meg, mert attól féltek, hogy ennek Austria iránti hajlama Angliát is bele talalná sodorni a háboruba. Annál inkább megrémülnek most, midőn a külügyi tárcza oly férfi kezébe jut, ki már negyven év előtt külön ropiratban titkakozott az ellen, hogy Lombardia-Velencze Austriához csatoltatott, és a ki azóta nem szünt meg az Italiainsimi kedvezőre lenni. Hanem háboruba, még pedig Franczinorszag melletti háboruba — veleméjunyik szerint — még sem rohanhatna azon férfi, ki a francia államesinyt nyiltan kárhoztatta, elnézve attól, hogy a legujabb indiai hirek sem hangzanak tőkéletesen megnyugtatólag és hogy éppen ezért a hazahivott ezredek nagy részének ismét ellenparancsot kellett adni.

— Az uj kormány félhivatalos lapja, a „M. Post" ekként fogja fol Poroszorszag legujabbi tárkozatát. Szavai ezek: „A porosz hadsereg részben való mozgositása oly intézkedés, mely nem annyira a kormány harczias politikájára mutat, hanem arra való, hogy Poroszorszag semlegesége magaviseletének fontosságát emelje s a németországi szövetséges államok közti helyzetét megerősítse. Most már elég világos, hogy Orosz- és Angoloszrag el vannak szánva Európa semlegességét, az ezzel szemben harczaczat szenvedni fontartani. Az olasz ügy iránt vannak ugyan rokonszenvel, de midőn egyikök sem akarja kezét Austria ellen fölemelni, Franczinorszag ellen sem akarnak kelni. Senki sem fogja pedig foltenni, hogy oly óvatos hatalmasság, mint a minő a berlini udvar, csak egy pillanatig is gondoljon arra, hogy kardját ily tulnyomó hatalom ellenében vesse mérlegbe; mi ennélfogva Poroszorszag minden hadöregbitésben védelmi intézkedést vagy diplomatiai mozdulatot látunk, melynek egyik czélja nem lehet, csak az, hogy a semleges vezérhatalmat a sóvétségben annál nagyobb tekintélylyel vigye. A mogósitás annyival inkább védelmi intézkedés, hogy Poroszorszag mog nem erősitett határai hosszabb vonalekhez szükségelnek a körüle fekvő államok közül, mennek bármelyiknél a körüle fekvő államok közül, mennek bármelyikhez, a mint tetszik, fölfegyverkezik." A „Daily News" ugy véleykedik, hogy Poroszorszag a szenvedélyek fékezése végett Németország egy részében határozta a mozgósitást.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Romania Pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

— **Rómából** junius 10-én írják: A Felső-Olaszországból érkező hírek által előidézett manifestatiók igen élénk fölindulást idéztek elő a szent városban. Még csak a bologni mozgalomról voltak értesülve; mi fog történni, ha a ravennai, riminii s évalt perugiai események tudomására jutnak? Párisban az egyházi világban hír járt, hogy a szentszék legközelebb erélyes tiltakozást intézend Európa összes souverainjeihez, melyben nemcsak a pápa világi jogairól szóland, hanem azon veszélyekről is, melyek e pillanatban más olasz dynastiákat fenyegetnek. Ha e hír valósul, az eddigiek egy fölöttébb komoly bonyodalommal szaparodúnak. Pedig a hír igen nagy támaszt lel a „K. Z." egy romai kolléstének, mely a pápa és franciák közti viszony feszültségét éles rajzban tünteti elő.

„A szent atya tudta, mond a rajz, hogy áldozó csütörtökön a miniszterium ellen demonstratio terveztelik. Előtte való nap a franczia követet hivatta s mondá neki, hogy azon perczben, melyben az első kiáltást hallja, visszafordul s az áldást a Lateránról nem fogja kiosztani. Most másik részről minden el lön követve, hogy a terve be foganatosítassék. Grammont herczeg egyik legutolsó audientián érinté, mily kellemes lenne a császár előtt, ha ő szentsége most, midőn ő Olaszországban van, hajlandóságnak egy szavacskáját nyilváníthná. A válasz volt, hogy arra nincs egyenes alkalom. A pápa ekkor a követet az ablakhoz vezeté, s a Monte Cavo távolban feklő csucsára mutatott. Ama helyekbe vonult vissza, monda, nem egy előde, ha valamely világi hatalom Romában lételét megkezdé keseríteni. Ő se jobbra se balra nem térend.

Hadi mozgalmak. — A hadjárat bekövetkező második szakaiban nem csak a térváltozás s fris erőknek a hely szinére vonása, hanem ausztriai részről fölleg a hadvitelben történt változatás jellemzi. Mint tudjuk Caszar O Felsége személyesen kezébe vevé nagyszerű hadseregének vezényletét s oldalánál ezen seregnek egyik legkedveltebb tábornoka, báró Hesz áll mint főhadiszállásmester, mely kinevezésnek bizonyára legfényesebb kiegészítése gróf Schlicknek a 2-ik hadsereg élére állítása. Ekként nem csak a tér váltott, hanem a hadvitel is egészen más lesz, mint ezt a sereg kelében általában hiszik és remélik. Az utolsó napi tudósításokból az lehetett volna hinni, hogy a csatatéren beállt szünet hosszabb ideig fog tartani, s meglehet hogy 2, 3 hét is elmulik nagyobb vérontas nélkül; ma már ellenkezőt hirelnek. Párisban már a mindkét részről seregtömegek mindinkább összpontosulásáról beszélnek s egy nagy csatát helyezik a Mincio folyóra, mely az Oglio és Mincio folyókat vivatnek. Annyi bizonyos, hogy az ausztriai sereg e perczben igen tekintélyes erőben áll a maga hadállásában s éppen nem lehetetlen, hogy az előnyomuló szövetségesek meg a Mincio előtt megállítsa, annál inkább, miután a helyzet netántán nem kedvezése esetében a visszavonulás tulajdonkéjt védvonalára mindig fönnmarad, siker esetében pedig azon megmérhetlen előnye lenne, hogy az ellent elzárja, mielőtt ez erősítéseit magához vonta. Ha tehát csakugyan ily szándék fekúdnék az ausztriai hadiervben, ugy valóban nem kellend sokáig várnunk egy ujabb csata hírére, miután a szövetségesek mindinkább előnyomulnak. Dél felé pedig a toscanai hadtest is megkezdte hadmozdulatait s az Apenninek szorosain, a nyomul észak felé, hogy a szövetségesek seregét egyesüljön. E szerint mindkét rész mindinkább közelebb nyomulna egymáshoz, meglehet, hogy már a közelebbi napok új eseményeket hozandnak.

— Az „A. A. Z." mint bizonyos külföldi eredetu dósiliat közli, hogy a napoleoni hadjáratnak második szakasza, Verona kikerülésével fog meghezdődni. Ez kalandszeruleg hangzik ugyan, de a nevezett lap szerint — van-e hadjáratban valami, mi ne volna kalandszerű? Junius 6-tól kezdve egy savoyi dandár Garibaldi seregéhez csatolatott, és Niel ala rendeltetik. E sajátságos hadtestnek 500 teve adatott, melyek mátkákat, és apró vontsolyú ágyukat fognak hátukon hordani: Roveredora és Trientre, két kényelmes ut vezet a hegyeken keresztül, az egyik Bergameból a d'Iseo tó hosszában, a di Sole, és di Non völgyeken át. A másik Bresciából, a Chiese hosszában Vestone és Sarce felé. Mindkét uton lehet Trientre és Roveredora menni. Ha ezen átmenet Niel hadtestének sikerül, akkor vagy délirányban Veronára huzóhatik, vagy pedig keletre a Garda tót elfoglalhatja, honnan nem oly könnyű lesz őt elmozditani, honnan azán a franczia hadseregnek Brescián át előrenyomuló főhadtestével összekotheti magát. Az emlitett hadtest, ha Napoleonnak tétve ugy kivánja, Trientből és Roveredoból egyenesen Vicenzába, az ostrákok hátu megé is mehet, és Napoleonnak lesz arra gondja, hogy az, vagy egy lökéssel Verona felé, vagy déli irányban kiserülvén az ostrákokat, első hadtestével összekösse magát.

Azonban Napoleonnak terve igen kalandszerű, és azt nehány idejekorán és maga helyén foállitott dandárral könnyű lesz meghiusitani.

Bármi legyen a szövetségesek terve, annyi bizonyos, hogy uj hadállásik kiválasztására kissé zavarólag hatott azon hír, hogy az ausztriaiak a tiroli határról a bergamói vidéken át diversiót tesznek. Gyakran mondva volt, hogy az a tiroli határ mindenestére kényes oldala a szövetségesek előnyomulásának. Egy berni jun. 18-i tudósitás mondja is már, mikép franczia csapatok gyorsmenetekben indulnak a stilfri hegyhát felé, melyet az ausztriaiak tüzérséggel raktak meg, kik egyuttal Naundersnél sánczolják magukat. Castasegnaba (Graubündtenben) is érkezett jun. 18-án jelentés, hogy 3000 francia Colle d'ora ért, s legközelebbi éjjel reá Morbegnóba (a Comotó mellett) indultak, kétségtelenül a stilfri hegyhát mellé, hol az ausztriaiak az ordoghágát szétrontották. E tudósitások is mutatják, hogy a szövetségesek e diversiót komolynak ismerék fel.

— Genuába a „Times" jun. 11-ki levelezése szerint az előtti nap érkezett meg egy franczia tüzérteleplep, mely a várak ellen lesz alkalmazandó. Hosszu, nehezcsekelt lázoz tüzenkéftontosok ezek, melyek kórkörös golyók számára vannak vonva s gyanithatólag 24 fontos golyókat vetheinek. A legtöbb czek közül 1811, 18 és 52-ben ontetett, ugy hogy Lajos Fülöp a Liberté, Fraternité, Egalitéval s a fölujitott császársággal együtt fog Mantua ellen dörögni. Ezen lövegek állitólag jobban használhatók várfalak ellen mint nyilt mezei csatában, s a francziák állitják, hogy azok 4000 méterujire hordanak s 3000 méterenyiről rést törnek. Igaz-e vagy nem, levelező csak annyit tud, hogy e tüzteleplep az előtti éjjel a csatatérre elszállittatott. — Szántén ez jelenti, mikép a francziák a foglyokkal jól bánnak. A sebesult ausztriaiak közöt-en a franczia kórházak vitetnek hordágyakon a genuai kikötőbe, hol barákon gondosan fódélzetre emelik, s sohn sem hányoznak jó emberek, kik számukra narancsokat és szivarokat gyujtenek.

A magentai csatáról legvilágosabb áldadást olvasunk a „Times" tudósitójától, ki ugyan, minthogy a franko-szárdok táborában van, nagyon hajlandó ezekkel szemelvest nézni a dolgokat, egészben azonban a mozdulatokat a legérthetőbben rajzolja. Ezen kissé hosszasb előadás kivonatban igy hangzik:

„Miután az ausztriai hadállásokat Ponte di Magenta nál és Bufforánál a testőr-granatosok és zuávok megrohanták, elvesztették, és nagy áldozatokkal ismét visszanyerték, Mac-Mahón tábornok, a mostani magentai herczeg parancsot kapott, hogy Espinasse és Lamotterouge osztályainál, ugyszinte a vadászszakhelyzet és a gárda lövészeivel Turbigoról előre haladjon, és a Magentánál állást foglaló osztrákokat jobb oldalról és hátban megtámadja. A szárd hadseregnek kellett ott támogatni, mely Turbigonál résben átment a Ticinón. Turbigo Magentától mintegy 12 ($^2/_3$ német) mérföldnyire esik. Az ut oly szük itt, hogy csak két kocsi mehet egymásmellett, és ezen uton kellett volna 27—30,000 embernek sebesen előmenni. Innen magyaráznió, hogy a gárda-lövész és a vadász-csatály, melyek reggel 7 órakor indultak el Turbigotól, csak délután 4 órakor vehették részt az ütközetben, a szárdok pedig este 7 órakor érkezhettek meg a szinhelyére, és igy a csatában nem is vehették részt. Hogy a helyzet érthető legyen, a terén bármelyik ujjat kell szem előtt tartani: Az első ut Bufalorától kelet felől Magentába visz, a második a milanói főut, s végre a vaspályai ut, mely az előbbi két utat keresztülszeli és a Magenta helység nyugoti részét érinti. Ezen vaspályai uton kelle az osztrákoknak Mac-Mahón támadását kitartaniok. Az állomási épület és maga a falu volt támaszpontja centrumoknak, mely a vaspályai töltésen volt fölállitva azon pontig, hol ez az emlitett két utat keresztszeli. Az első ütközet egy elől fekvő parasztháznál fejlődott ki. Az idegen legiónak 2 dik ezredé itt nagy hévvel rohant az ellenre, a balszárnyon a szárdoknak kellett volna a tartalékot képezniök, de ezek késön érkeztek meg, minélfogva az idegen legiónak 2-dik ezredé sokat szenvedett e csupán a tartaléknak jókor történt előnyomulása által menekülhetett meg. Miután az megtörtnek, az egyenonal előre ment, és lépésről-lépésre nyomta vissza az ellent. Itt csupán a gárda és a zuávok mőködtek, miután a tüzérséget csak utakon lehetett alkalmazni. A francziák néhány rippenlyüs alkalmaztak, és nem minden sikér nélkül, voncsövü puskájok hasznossága is kitünt itt. Ehhez járult még, hogy az ellenség tömöttl vonalakban állott, ugy annyira, hogy minden lövésnek találnia kellett. Es legborzasztóbb volt a harcz a ponton, hol minden hövelyknyi területet hősi kitartással védelmeztek az osztrákok, míg végre kénytelenek voltak visszavonulni. E hely még most is olyan mint egy zsibvásár, fedve van csákókkal, tarisznyákkal, czipőkkel, köpenynyel és véres rongyokkal. Ki mondhatná meg, mennyi hősi bátorság, mennyi kifejezhetlen fájdalom mutatkozott e ponton! Es mindemellett még rémesebben dühöngött a harcz az állomás-épületénél s a sebe falban. Minden egyes ház várá alakittatott, a megtámadottak dühösen mérték egymást s elszántan nyomultak előre a támadók. Külön levelekt lehetne irni minden egyes ház hevételéről, és minden egyes küzdelemről, mert kétségbeesetten vivtak az osztrákok, még akkor is, midőn már minden veszve volt. Közemberekel lehete látni kis csapatokban, magukra hagyatva, küzdeni oly pontokon, honnan visszavonuliok vagy menekuliok lehetetlen volt. Tisztek, hihetellen nagy számmal feküdtek halva és sebesülve. A közemberek a végletig verekedtek. A sebesültek a pinczebo másztak, hogy inkább ebon haljanak, mint az ellenségnek essenek áldozatul, és igy vonatuk ki azóta a pincezlyukakból számtalanok halva, vagy fél-éholtan. Két ily ember magam is láttam: az egyik egy könnyű sebet kapott tiroli vadasz, a másik pedig az ijedtségtől és kimerültségtől félig holt gyalog katona."

A velenczei rendőr-igazgatóság f. hó 14-én következő értesitést bocsátott közre:

„Miután e napokban hirek terjesztettek oly ütközetekről, melyek valódilag nem történtek meg, és ezen hirekből következmények vonattak, melyek a könnyenhiszőségre oly befolyást gyakorolhatnának, mi által a közrend megzavartatnék, ennek folytán a rendőri igazgatóság, ő excellentiája altábornagy és katonai parancsnok nr által felhatalmazatott, hogy mindazon hireket, melyekről a velencei hivatalos lap emlitést nem tesz, alaptalanoknak nyilatkoztassa. Ez szolgáljon tájékozási szinormértékül és a közönségnek minden módoni tévedés ellen való megóvásától."

Báró Aleman altábornagy, Velencze városa és tartományának katonai kormányzója ugyan e nap következő intést bocsátott közre:

„A város lakói ekkorig meg akartam kímélni az osztromállapot minden kellemetlenségétől, miután azonban ésszevetlem, hogy gyakran történnek összeesküvések az utczákon, pinczokon és téreken, ennek következtében értesitem a lakosságot, hogy a szabad járáskelés megnehezitése tovább nem tureik és a sereglenek a lejszúrubb rendeletek adnan, hogy fegyvereiket minden esetben használják, ha az őrjáratok vezetői ellen ellenállás történnek akkor, midőn ezek az utak szabadon hagyását megparancsolják."

E két rendeletet illetőleg a bécsi „Presse" velencei levelezője következő előadással világositja meg:

„Már tegnapelőtt este elterjedt volt itt azon hír, miszerint a csatázó felek között azon feltétel alatt kötetett fegyvernyugvás, hogy Velencze háromnap alatt a franczia-szárdoknak átengedtessék. Késő este tömegeket lehete az utczákon elvonulni látni, melyek örömzaj közt beszélgeltek el egymásnak ezen eseményt. Miután a rendőrség azt hitte, hogy e tömeg ismét oly alaptalan harczi hirednek örvend, melyeknek valótlansságáról később ugy is meggyőződik, a mely csalódás jelenleg itt mindennapi, ennek következtében ezen emberek tetleiten sokat figyelt, és eljárásuk ellenében semmi különös intézkedést nem tett.

„Tegnap azonban a dolgok komoly szint kezdettek öltteni magokra. Félig itt-ottan néptömegek vonultak át a városon, három szinű szalagokat és kokárdákat hordva. A Márk-téren, ugyszinte a főörhelyen tömegek alakultak, melyek egyes katonákat fütyölésekkel és sziszegésekkel gunyoltak. Idegenekel, kiket metenekek hittek, szinte gunyolyal illettek, forradalmi kiáltások hallatszottak, és az ingatlanság percz-ről-percz-re nőtt.

„A katonai kormányosság végre helyszeriltve érzé magát, hogy katonailag felléjpen. Az itteni helyőrségbe tartozó zászlóaljnak egy százada a Márk-térre ment, fele őrjárokra felosztatván, fele pedig tartalékként nyomulván utánok. A rettegett horvátok megérkeztével a néptömeg a mellék-utczákba terjedt el, hol hasonlóag rendőri és katonai őrjáratok vonultak el. Ez alkalommal a nép — állitólag — a katonaság ellen tényleges sértegetődéseket követett el, mire a katonaság fegyvertet használta, és ma két halottról, és három sebesültről beszélnek. Számos befogatások történtek, este a Márk-tér egészen elzárattott, ugy hogy senkinek sem volt szabad azon átvonulnia.

„Az éj nyugodtan folyt el, és az ma már minden rendben van, hihető e dolog véget ért. Báró Aleman altábornagy egy rendeletet bocsátott közre, melyben a fegyverhatalom alkalmazását megparancsolja.

„Ez a legyszerűbb előadása az eseményeknek. A város jelenleg tökéletesen nyugodt, és a csatatéri események rövid idő alatt bizonyára inkább meg fogják hűteni és nyugtatnia kedélyeket, mint bármiőn intézkedések."

Ujabbak. — Azon szemle, melyet Ő császári Felsége f. hó 18-án Lonatónál, mely mintegy feleuton fekszik Peschiera és Brescia közt, a 7- és 8-dik hadtest fölött tartani méltóztatott, világosan mutatja, mikép az ausztriai hadsereg előnyomuli álláshan van. Ezen császári szemle ugyanazon nap tartatott Lonato előtt, midőn a franco-szárd főhadiszállás Brescián volt. Ezen csak néhány mérföldnyi

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetem Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nyi közelség igen világosan tanusítja, hogy a franczia-szárdok nem igen juhtatondnak el a Mincíoban, a nélkül, hogy fegyveriket előbb az osztriaival nyilt csatában még egyszer össze ne mérték volna. Az osztriai hadsereg nem vonult vissza a Mincio mögé, hanem ennek jobb partján foglalt állást. A föntemlitett szemlélő, mely a brescia-veronai vasutnál nem messze a Gárdató délnyugati csúcsától lón tartva, kitünik, mikép az osztriai sereg jobb szárnya ezen sinut és a vele párhuzamban futó országúton innen és túl áll, miből következtethetni, hogy az osztriai közép Montechiari és Castiglione tájón a Chiese bal partján foglalt állást, a bal szárny pebig talán Mantuára támaszkodik vagy egész a Poig terjeszti ki állásait. Ezen állásban várja mint látszik a szövetségesek előnyomulását, melyet ezek egy herni jun. 17-ki indulásta szerint utolsó napokban nagyon gyorsitottak, ugy, hogy majnem naponként fordultak elő cseletpaék a visszavonuló auszíriai őrsökkel. F. hó 16-kán a franczia sereg nagy részt az Oglion innen állt és pedig következő állásokban: Az 1-ső hadtest Urago d'Oglioban a Desvaux hadosztályt kivéve, mely Rudianoban volt, a 2-dik hadtest Chiari és Cartrezzattoban; 3-dik hadtest Soncinoban, kivéve a Partonneaux hadosztályt, mely Orsinovóban volt; 4-dik hadtest Antignate és Fontanellaban s a cs. testőrsereg Calcioban volt, mely utóbbi helyen volt a czászári főhadiszállás is. Ugyanezen nap a szárd sereg a Mellánál foglalt állásokat s csapatosztályokat küldött szét egyes pontokra, hogy a felső Oglio ntnyiásait, illőtt bírodjanak. A szárd sereg szálláscsinálója pedig, tudniillik Garribaldi Lonatoho közeledett, azonban ugy látszik kényszerítve lón egy pár előre tett lépés után ismét néhányat hátrafelé tenni, mert a turini jun. 18-ki sürgöny mondja, mikép 15-kén éjjel kiürité Caprianot s elégeté a pontegattelló hidat. Azóta mint tudjuk hirül hozá a „Moniteur," hogy mind a czásár, mind a király 8-kán bevonultak Bresciába s ekint kitünik, hogy a franczia-szárd sereg zöme a milanoi uton halad a Chiese felé, míg Baraguay d'Illiers hadteste inkább délnak tart, hogy összekötötesét a Modenából előnyomuló Napoleon hg hadtestétl lehetőleg helyreállítsa, vagy is ezt mint katonák mondani szokták, folvegye. Ezen hadtest előőrsei 10-én Finoléban álltak az Apenninekben innen, s ekint hahogy akadálya nem talált, most mór ez is közel állhat azon pontokhoz, melyek nemsokára véres események szinhelyel leendnek.

Ily közel állván egymás ellenében az ellenséges seregek, természetes, hogy a közel czsata iránti hír mind Bécsben mind Párisban általános volt. Ez utóbbi helyen azért hivek fóleg azt, hogy az osztriaiak még a Mincio előtt fogadandnak csatát, mert egy Goito mellettl győzelem Peschierát ugy mint 1848-ban megadásra kényszeríthetné; Bécsben ellen onnan magyarázzák a közel czsatát, mert az osztriai seregnek, tekintélyes ereje mellett, mintegy természetes foladata, a harcz szerencséjét mégis előbb megkisérleni, mielőtt a franczia-szárd fövezérnek ideje volna intézkedését befejezni, mielőtt még a velencei területen kiszállás történt, s mielőtt még Napoleon hg a magu hadtestét a fóseregget egyesíthetné. Kevés napok multa tehát valószínűleg az uj hadjárat megkezdését jelenthetendjük.

A „Presse" irja: Bernből, junius 18-káról távirják német lapoknak: „Castasegnahól tegnap tudósítás érkezett, hogy Colicoba 3000 franczia bevonult, kik amult éjjel Morbegno irányába mentek hihetőleg a stilfsi hegyháta, hol az osztrákok az ördög-hidját szétrombolták.

Engadinból jelentik, hogy a francziák gyors menetben a Stelvio-szoros ellen nyomulnak, melyet az osztrákok ágyukkal megszállva tartanak. Az osztrák Nandersben sánczolják magukat — Vetlinben Garribaldi tiszjiszi szervezik a felkelőket.

A hív. „Wien, Ztg." irja: A franczia-toscanai csapatok mozdulatozáit irják a „Times"-nek Florenczből, f. hó 12-kéről: „Ma reggel az itt állomásozott franczia csapatok nagy része Pistojába ment. Napoleon herczeg hadteste a Modenába vezető uton az Abetone szoros ellenében van kiterjeztve. Előcsapata már 10-kén Finaleban volt, 6 mérföldnyire innenfelől, a modenai határtól.

Brüssel, jun. 21. A keleti sereg, itteni lapok szerint, jul. 5-ig 200,000 fönyi gyalogságra, 20,000 fönyi lovasságra s 100 ágyura fog emelteini. — A berlini franczia követ Moustier, szabadsági utjából állomására visszatér. A szász követ Seebach Párist elhagyta.

— A franczia törvényhozó test jul. havában hivatik össze egy 500 millió franczia kölcsön megszavazása és 200 millió frank piemonti kölcsön biztosítása végett. Goyon tbk 10,000 embert kér Romába, a fölkelések fékezése végett.

Berlin, jun. 21. „Preuss. Ztg." felhatalmazottnak nyilváníja magát arra, hogy tökéletes koholmánynak nyilatkozassa a „Nord"-nak egy párisi levelét, herczegregens ő kir. fönségének egy, a mozgósitási rendszabály jelleméről, Lajos Napoleonhoz intézett állítólagos sajátkezű iratára vonatkozólag.

A poroszparancsnokló tinokok katonai kormányzókká nevezettek ki hadtestök illető tartományában. — A poroszhadak a Rajnára e hó utolsó napjaiban fognának szállíttatni a „Wanderer" szerint. Egyelőre a thüringisi vasutnál 16 zászlóalj van bejelentve.

Egy berlini levél szerint várják, hogy a német kormányokhoz tett s azokat csalladozásra felhivó porosz körlevél következtében, azok felhatalmazott követeket fognak Berlinbe küldeni, hogy ott a szükséges kiegyezést végrehajtsák. E szerint a háboru ideje alatt felfüggesztett szövetséggyülés helyét némi követek-conferentiája fogná pótolni.

Triest, jun. 20. Rendelt törökcsapatok f. hó 16. s 17-ke közti éjjel Kremeni falut megszállották, 15-kén egy török zászlóalj Billeszdába, s 16-án egy másik Trebinjebe érkezett. — Hirszerint a „Buone Sorte" auszíriai hajó, a franczia martalékügyi-tanács által szabadon bocsátatott, mivel a tulajdonosok s a kapitány velenczeiek

NYILTPOSTA.

Sz. J. urhoz. Az uraságod valamint a több előfizetők lapja itt mindég pontosan foltetetett a postára, sőt reclamatiói folytán különös figyelem volt lapjaira. Szivesked jek a szásznsbesi postán utánjárni, ezen kárhoztatandó elmulasztás oka bizonyosan rejtunk kivül esik.

É. K. urhölgyhez Dézsre. Legyen szabad fölkérnünk, hogy a tudomásunkon kivül megakapott lapokat a postán megnézetvén, ha ott nem lennének, minket a hiány kiegészítése végett értesitni legyszkednék. A kiadó hivatal.

Bécsi börze. Junius 22-kén: Nemzeti kölcsön 100 pft. 65.70. Metalliques 5 percentes 58.75. Üzletjegyek: magyar 60.50. erdélyi 68. Bank-részvény 705. Korona 19.75. Cs. k. arany 6.77. Ezüst 41.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(704) (3—3)

Ajánlattételi tárgyalás kihirdetése.

A károlyfejérvári cs. k. várnokltesti igazgatóság (Genie-Direction) közhirré teszi, hogy a cs. kir. magas hadsereg-főparancsnokság 1858. dec. 21-diki 3998. sz. a. és 1859 márcz. 25-diki 773. sz. a. leiratja, valamint a magas országos főhormányszék 1859 junius 12-diki III/$_{4555}$ és 1859 april 3-diki III/$_{2922}$ sz. a. rendelete folytán, az itteni erődmüvi téglaszükséglet haszonbérlése iránt elfogadtatnak, a netalán vállalkozni kivánók részéről az irasban tcendő s lepecsételve benyujtandó ajánlatok.

Ezen irásos ajánlatok legfélebb 1859 diki julius 29. délelőtti 10 óráig be kell hogy érkezzenek ide, s ez órában az itteni cs. k. katonai épitészeti hivatal irodájában fel fognak bontatni.

A későbben érkezendő ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattételi tárgyalás lényeges feltételei ezek:

1. Az erődulvi téglaszükséglet bérbeadása 15 egymásután következő évre, u. m. 1859 augustus 1-sejtől 1874 october végéig szól.

2. Minden vállalkozónak 3500 o. ért. f. biztositékot kell mellékelni készpénben, vagy börzei árfolset szerint beszámitandó cs. k. államkötelezvényben, vagy pedig ingatlan zálogban, a külföldi vállalkozó egy államépitészre, s ugyanazon öszvegről szóló letéli bizonyitványt mellékelhetvén.

Az itt emlitett 3500 ft bánatpénz a megállapitott szerződési feltételek 11-dik czikke értelmében kivántatik, a hol az áll, hogy minden katonai év kezdetén a szerződőnek a megrendelendett téglamennyiség értékének felére elég kell adatbatik ki az év folytán leendő leszámitás fejében.

Ha valamelyik vállalkozó ezen előleg előnyéről lemondani kivánna, s megelégednék avval, hogy csak az anyag beszámitásban fizettessék (mely fölöttel azonban az ajánlatban világosan kifejezendő), ez esetben csak 1000 o. é. fényi bánatpénz mellékelendő az ajánlati-ratboz

Ezen bánatpénzt a bérlő utólagosan kicserélheti egy megvizsgált és érvényesnek elismert biztositéki okmánynyal, a nem-bérlőknek ellenben az elutasitási válaszzal együtt vissza fog adatni.

3. A benyujtandó ajánlatoknak, hogy elfogadhatók lehessenek, következő pontoknak kell megfelelniök:

a) A czimzet igy tcendő fel:

„Offert über die Pachtung des k. k. fortifikatorischen Ziegelschlages vom 1-ten August 1859 bis Ende Oktober 1874, bei der löblichen k. k. Genie-Direction in Karlsburg."

— ur commissionellen Eröffnung am 29-ten July 1859, belegt mit einer Caution von . . . . . fl. ö. W. im Baroen. oder in . . . . . dann Stück Documenten.

(azaz: bizományos felbontás végett julius 29-dikén 1859, ellátva egy . . . . . ö. fényi bánatpénzzel készpénzben, vagy . . . . . ben . . . . . továbbá . . . darab okmány-melléklet)

b) A kivánt mellékletek, a melyek ezen 36 kr. bélyeggel ellátandó ajánlatokhoz csatolandók, következőkből állanak: a kitett 3500 vagy 1000 o. é. fényi bánatpénz, továbbá a politikai hivatal és községi elöljáróság bizonyitványa az ajánlattevő erkölcsi magaviseltéről és becsületességéről a polgári életben, meg ugyanazon hivatalok bizonyitványa az ő biztos alapon nyugvó vagyoni állásáról, végül hivatalos bizonyitványa az illető iparkamarának.

c) Az ajánlat (betü és szám egyiránt) tisztán, olvashatóan legyen leirva, s kitéve, hogy mindennemű egészen téglaházi 1000 darabnak mennyi a szállitási ára? A szerződési feltételekből semmi eltérés, ez ki legyen fejezve, és az egész rövid, velős, minden más ajánlatra vonatkozó megjegyzés nélkül szerkesztve; ezen kivül az ajánlattevő abban ki kell hogy nyilatkoztassa, hogy magát azon szerződési feltételeknek, a melyeket már ismer, s maga vagy felhatalmazottja aláirt, alája teti.

d) Az aláirás (családi és keresztnév egyiránt) tisztán olvasható legyen, s a lakhely a házszámmal együtt szintén oda irandó az ajánlati irnatnak.

4. E hasonbérletet elnyeri az, a ki a legelőbbféleit ajánlkozik a szerződési feltételek szerint mindennemű téglaszükségletet beszolgáltatni a károly-fejérvári cs. k. katonai épitészeti igazgatóságnak. Ha egyik és másik ajánlatban egyenlő árak lesznek feltéve, a felsőbbség azon vállalkozónak adja az előnyt, a ki több biztositékot tud felmutatni maga mellett.

5. A szerződési kötelezettség a bérlőre nézve azon pillanatban kezdődik, a melyben a választás neki tudtul adatik, s előleges idézés után a birottmanyi jegyzőkönyvet aláirta, de a kincstárra nézve csak a felsőbb jóváhagyás leférkezte után.

6. A szerződési feltételek naponta megolvashatók az itteni cs. k katonai épitészeti igazgatóság irodájban a rendes hivatali órákban, s azokat a tárgyalás helyén megjelenendő ajánlattevőnek pontosan felvasni s aláirni is kell.

Külföldi vállalkozó képviselheti magát törvényes felhatalmazással küldendő megbizottja által, a ki a leendő ajánlattevő nevében a megállapitott feltételeket aláirja, s magának az idegen ajánlattevőnel leendő közlés végett szükséges kivonatot csinál.

Károlyfejérvár, augusztus 31-kén, 1859.

Lepkowski J.
őrnagy a genie-karnál.

Bohus Ferencz,
katonai épitészeti officialis.

NEM HIVATALOS.

(709) (1—2)

Eladó birtok.

Kolozsvártól 2 és $^1/_2$ óra távolságra mintegy 150 hold tagositott birtok minden hozzávalókkal örök áron eladó. Értekezhetni felőle Kolozsvárt külső monostorutcza 58-ik szám alatti házbirtokossal.

(708) (1—3)

Eladó ház és szőlő.

A kétvik közt hosszuterazban 448-ik szám alatti ház egy szép nagy kerttel együtt (mely többnyire mind fiatal gyümolcsfakkal van beültetve) örök áron eladó.

A bornyumali szőlőhegyben két szőlő eladó, az egyik a felső, a másik a közepső lábban van. Értekezni lehet belső magyarutczában a tulajdonossal, evangelicus iskola második osztályaberi tanitóval, el c. 8—11-ig, d. u. 2—4 óráig.

(703) (5—6)

Egy gyógyszerészseged kerestetik.

Bövebb tudomást vehetni RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszertárában Kolozsvárt.

(706) (2—3)

Hirdetés.

A magyarói birtokosrág közlegelői a jövő 1860-ik évre, ősvereés utjan, a többet igérőnek haszonbérbe fog adatni M. Régenben 1859. augustus 10-én délelőtt előlirt udvarházban.

Tudatja Szekeres Sándor.

(614) (5—5)

STEIN JÁNOSnál Kolozsvárt s WITTICH JÓZSEFnél M.-Vásárhelyt kapható:

DÓZSA DÁNIEL VERSEI.

I. KÖTET.

STEIN J. BIZOMÁNYA.

Ára 1 ft. 25 kr. nipénzben.

(azaz: 3 váltó forint.)

KORNIZS ILONA

TÖRTÉNETI REGÉNY ÖT KÖTETBEN.

Irta

DÓZSA DÁNIEL.

Kiadja HECKENAST GUSZTÁV 1859.

Ára az öt kötetnek 5 ft osztrák értékben.

ZANDIRHÁM.

Székely hősköltemény.

Irta DÓZSA DÁNIEL.

STEIN J. bizománya.

Ára 2 forint 10 kr. o. ért.

SZELLEMI RÖPPENTYŰK

történelmi és humoristikai szinezettel.

Irta ASZALAY JÓZSEF.

Ára 3 ujft.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkutczza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.